



ĐẠI SỨ QUÁN HỢP CHỨNG QUỐC HOA KỲ PHÒNG THÔNG TIN-VĂN HÓA

Tầng 3, Rose Garden Tower, 6 Ngọc Khánh St., Hà Nội
Tel: 831-4580 * Fax: 831-4601 * Email: irchano@pd.state.gov

**Tạp chí Điện tử của Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ
Những Vấn đề Toàn cầu, Tập 8, Số 2, Tháng 6/2003**

NHỮNG NỖ LỰC CHỐNG LẠI NẠN BUÔN NGƯỜI

NGĂN CHẶN NẠN BUÔN NGƯỜI Ở MOLDOVA

Jana Costachi

Giám đốc Trung tâm Ngăn chặn Buôn bán Phụ nữ

Một tổ chức phi chính phủ hoạt động với mục đích ngăn chặn nạn buôn người và bảo vệ những người có thể trở thành nạn nhân của tệ nạn này ở một đất nước đã trở thành một trong những nguồn cung cấp phụ nữ lớn nhất cho các nhà chứa ở châu Âu.

Hiện nay, Moldova là một trong những nước đứng hàng đầu về số lượng người di cư sang Tây Âu. Hiện tượng này bắt đầu phát triển ở Moldova trong các năm 1994-1995, khi làn sóng di cư bất hợp pháp xuất hiện do cuộc khủng hoảng kinh tế ở quốc gia lạc hậu này. Cũng giống như tình hình ở những nước cộng sản trước đây, sự sụp đổ của Liên Xô đã làm lạm phát gia tăng, sản xuất giảm sút, thất nghiệp tăng lên và chi tiêu cho phúc lợi xã hội giảm xuống.

Tất cả những xu hướng này đã gây ra một ảnh hưởng tai hại đối với việc di cư khỏi Moldova. Di cư bất hợp pháp, đôi khi được xem là giải pháp duy nhất để thoát khỏi đói nghèo, đã trở thành một hiện tượng bình thường và bị bỏ qua. Theo một báo cáo của Chương trình Phát triển Liên Hợp Quốc năm 2000, số công dân Moldova tạm thời hoặc vĩnh viễn rời khỏi đất nước khoảng từ 600.000 đến 1.000.000 người. Vì rất nhiều người trong số họ sống bất hợp pháp ở nước ngoài nên họ có thể trở thành nạn nhân của các mạng lưới tội phạm trong đó có bọn buôn người.

Chúng tôi không biết chính xác có bao nhiêu phụ nữ đã rời bỏ Moldova để tìm kế mưu sinh cho bản thân hoặc gia đình họ. Nhưng chúng tôi biết chắc chắn rằng phụ nữ chiếm 70% số người di cư khỏi Moldova. Tuổi trung bình của những phụ nữ di cư trong khoảng từ 18 đến 45. Nhiều người trong số họ làm việc ở Hà Lan, Đức, Tây Ban Nha, Italia, Thổ Nhĩ Kỳ, Hy Lạp và Bồ Đào Nha. Số khác thì di cư đến Trung Đông hoặc châu Á nhưng các nguồn thông tin chính thức và không chính thức đều không thể cho biết chính xác số lượng các cô gái đã kết thúc cuộc hành trình của họ tại các nhà chứa hoặc sòng bạc ở Istanbul, Athens hoặc Kosovo.

Bắt đầu hoạt động từ tháng 2/2001, Trung tâm Ngăn chặn Buôn bán Phụ nữ (Center for Prevention of Trafficking in Women – CPTW), có trụ sở tại Chisinau, đã được thành lập để tìm cách giải quyết vấn đề đang ngày càng phức tạp này. CPTW là một dự án do Hiệp hội các Nữ luật sư, một tổ chức phi chính phủ trong nước, điều hành và được sự bảo trợ Chương trình Phát triển Liên Hợp Quốc (UNDP) ở Moldova. Những nhà bảo trợ chính cho dự án này là Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ thông qua Đại sứ quán Hoa Kỳ ở Moldova và tổ chức Quỹ Nhi đồng Thế giới của Thụy Điển. Các nhà bảo trợ dành ngân sách hàng năm là 123.000 đô-la để đảm bảo chi phí hoạt động cho chín nhân viên trực tiếp thực hiện các chương trình.

Năm 2002, CPTW đã lập các chi nhánh đầu tiên ở trong nước tại các khu vực Ungheni và Balti. Những khu vực giáp biên giới này được xem là có nguy cơ cao về nạn buôn người.

Mục tiêu của chúng tôi rất đơn giản. Chúng tôi không muốn phụ nữ và các cô gái Moldova bị đưa vào các nhà chứa trên thế giới. Chúng tôi đang cố gắng thực hiện việc này thông qua các biện pháp giáo dục, ngăn chặn và tư pháp. Chúng tôi đang cố gắng tạo ra một cơ sở hạ tầng hữu hiệu để ngăn chặn và truy tố các vụ buôn người. Chúng tôi hy vọng giúp tăng cường năng lực của hệ thống tư pháp nhằm đạt được mục tiêu làm giảm nạn buôn người.

CPTW đang tiến hành cung cấp thông tin cho những nhóm thanh thiếu niên ít hiểu biết về các rủi ro và phương thức buôn người. Bằng cách đó, chúng tôi cũng hy vọng sẽ giúp trẻ vị thành niên có được sự hiểu biết chắc chắn hơn về pháp quyền và quyền hợp pháp của các em để từ đó có sự chuẩn bị tốt hơn khi bảo vệ chính bản thân mình chống lại nạn buôn người.

Chúng tôi không chỉ hướng trọng tâm của các hoạt động thông tin và giáo dục vào giới thanh niên. Chúng tôi giúp đỡ bất cứ ai cần thông tin về nạn buôn người và chúng tôi đang nỗ lực nâng cao kiến thức và hoạt động pháp luật ở các tổ chức thực thi pháp luật của quốc gia trong việc áp dụng các luật và quy phạm của quốc tế và quốc gia về chống buôn bán người.

CPTW đang hợp tác với cơ quan thực thi pháp luật trong việc xây dựng các chương trình ngăn chặn và truy tố hoạt động buôn người. Các tổ chức dân sự cũng đang tham gia vào việc nâng cao khả năng của nạn nhân trong việc tìm sự giúp đỡ từ cơ quan tư pháp cũng như xây dựng các hoạt động khác để chống nạn buôn người.

CPTW đang đặt nền móng cho việc hình thành một phong trào chống nạn buôn người một cách toàn diện bằng cách xây dựng một cơ sở dữ liệu về các cơ quan đa phương và hoạt động của họ trong việc ngăn chặn nạn buôn người. Những hoạt động liệt kê trong cơ sở dữ liệu này bao gồm các hành động của chính phủ, liên chính phủ và các tổ chức phi chính phủ cho đến các tài liệu hiện có, các hoạt động khuyến khích, các sự kiện và đối tác của CPTW. Các dữ liệu này hiện có sẵn và có thể truy cập trên trang web của CPTW: www.antitrafficking.md. Từ trang web này, bất kỳ ai quan tâm đến việc tìm hiểu hoặc đóng góp cho các cơ chế ngăn chặn nạn buôn người đều có thể tiếp cận những thông tin, tài liệu và các đối tác hiện có. Chính quyền trung ương và địa phương, cộng đồng quốc tế, các tổ chức phi chính phủ, công chúng và những nạn nhân tiềm tàng đều hưởng lợi ích từ việc xây dựng một trung tâm trao đổi thông tin miễn phí.

Với việc sử dụng nhiều chương trình truyền thông đa dạng trên toàn Moldova, CPTW tập trung quan tâm của mình vào nạn buôn người và nhấn mạnh sự cần thiết phải có biện pháp ngăn chặn

và truy tố có hiệu quả. Chương trình phát thanh hàng tuần được giải thưởng của chúng tôi cùng với các chương trình truyền hình, các bài báo, quảng cáo và biển quảng cáo cố định đều thu hút sự quan tâm của mọi người đối với những hiểm họa của nạn buôn người. Những thông tin được phổ biến miễn phí một cách rộng rãi giúp nâng cao nhận thức về các rủi ro đối với cá nhân và xã hội mà nạn buôn người gây ra đối với toàn thể cộng đồng. Chiến dịch thông tin này hướng tới xã hội Moldova nói chung vì vấn nạn buôn người có ảnh hưởng đến một phần lớn cộng đồng dân cư.

Những dễ có khả năng trở thành nạn nhân cũng là đối tượng của những chiến dịch thông tin có tính khơi gợi và phù hợp. Trong thời gian hai năm hoạt động, CPTW đã phát 231 chương trình truyền thanh, thực hiện và chiếu 9 phim tài liệu trên 15 kênh truyền hình quốc gia và địa phương, 100 bài báo, biển quảng cáo và xã luận trên các phương tiện thông tin đại chúng của Moldova.

Thanh thiếu niên là đối tượng dễ bị bọn buôn người lừa đảo bằng những lời hứa về việc kiếm sống dễ dàng ở nước ngoài. CPTW tiến hành các chiến dịch nâng cao nhận thức cho họ, chủ yếu tại các trường học ở nông thôn. CPTW đã đào tạo khoảng 100 thanh niên tình nguyện từ mọi miền ở Moldova để thực hiện những chương trình này. Dưới sự giám sát của các thành viên trong nhóm dự án, các thanh niên tình nguyện tổ chức các cuộc hội thảo về việc ngăn chặn nạn buôn người. Mục đích của chúng tôi không chỉ là tuyên truyền về những hiểm họa của nạn buôn người mà còn giúp thanh thiếu niên hiểu biết về luật pháp và làm cho họ có khả năng tự vệ trước những hành động vi phạm các quyền hợp pháp của họ.

CPTW còn phát hiện những vụ lạm dụng hoặc vi phạm quyền trẻ em để có sự trợ giúp về xã hội và tư pháp cho những trẻ em sống trong môi trường dễ bị lạm dụng và là những đối tượng đặc biệt hấp dẫn đối với bọn buôn người. CPTW đã giáo dục cho hơn 7.000 thanh thiếu niên thông qua 400 cuộc hội thảo ở mọi miền của Moldova. Việc sử dụng những thanh niên đã trưởng thành để tuyên truyền giáo dục cho trẻ em đang chứng tỏ là biện pháp rất thành công. Bằng cách xúc tiến một chương trình với nội dung không chỉ về những hiểm họa về thể xác và tinh thần do nạn buôn người gây ra mà còn về những khía cạnh xã hội và pháp lý của hiện tượng này, những nhóm dân cư dễ bị tổn thương nhất được trang bị đầy đủ hiểu biết về những hiểm họa của nạn buôn người.

Những tình nguyện viên cũng tham gia vào việc phổ biến các tài liệu tuyên truyền. Hơn 100.000 tài liệu giáo dục và tờ rơi, bản tin và tạp chí do trung tâm ấn hành trong hai năm hoạt động vừa qua đã được phân phát tới các trường học, ga xe buýt, trên đường phố và cho các đối tác chiến lược.

CPTW hỗ trợ và vận hành ba đường dây thông tin điện thoại nóng ở Chisinau, Ungheeni và Balti. Những đường dây nóng này cung cấp thông tin về việc đảm bảo tuyển dụng hoặc tổ chức di cư hợp pháp cũng như cách thức để nhận được sự trợ giúp miễn phí về mặt xã hội và tư pháp từ CPTW. Các đường dây nóng này tạo ra những mối liên hệ trực tiếp với những người có quan ngại hoặc lo sợ thường xuyên về nạn buôn người. Những đường dây nóng này còn giúp các nạn nhân ở bất kỳ thời điểm nào trong khi cân nhắc quyết định di cư hoặc nhận được trợ giúp khi hồi hương. Thường thì các đường dây nóng này còn là nguồn cung cấp thông tin quan trọng cho mọi người về hoạt động buôn người đang diễn ra. Sau cùng, các đường dây nóng có thể trợ giúp các gia đình và bạn bè trong việc tìm kiếm những người thân có thể đã mất tích.

Từ tháng 2/2001, các đường dây nóng của CPTW đã giúp hơn 3.000 người. Tiến hành phân tích các vụ việc cho thấy những nạn nhân của bọn buôn người thuộc các tầng lớp xã hội khác nhau, nhưng phần lớn trong số họ là người nghèo với mức sống dưới mức đói nghèo. Những người này đã từng là nạn nhân của các vụ lạm dụng xảy ra trong môi trường sống của họ và đã trải qua trầm uất và đau khổ về tinh thần, một số trong đó đã bị cha mẹ hoặc xã hội ruồng bỏ. Chính việc thiếu sự giúp đỡ đặc biệt của xã hội cho những cô gái trong tình cảnh như vậy là nguyên nhân khiến họ rời bỏ tổ quốc.

Là một phần trong hoạt động ngăn chặn và truy tố hoạt động buôn người, CPTW hợp tác với tất cả các cộng đồng trong nước và quốc tế để xây dựng các chương trình đào tạo thực thi pháp luật dựa trên những thông tin và kỹ thuật mới nhất. CPTW tổ chức thường kỳ các môn học chuyên ngành dành cho cảnh sát, công an biên phòng, công tố viên, thẩm phán và các quan chức khác. CPTW đã nâng cao nhận thức chuyên môn cho 250 quan chức từ các chương trình, dịch vụ và quy trình chống nạn buôn người. Bằng cách đào tạo và tuyên truyền giáo dục cho các quan chức trong ngành hành pháp và tư pháp, việc ngăn chặn và truy tố hoạt động buôn người nhận được sự quan tâm cần thiết. Những tổ chức này có thể giúp tuyên truyền rộng rãi hơn về ý thức an ninh trong xã hội.

Ngoài ra, CPTW còn làm việc với những nạn nhân hồi hương hoặc bị trả về nước để họ có được những giấy tờ thích hợp và hợp tác với các công tố viên đang xử lý những vụ án liên quan đến họ. Các nạn nhân hồi hương và bị trả về nước có thể được hỗ trợ tư vấn miễn phí về quy trình phức tạp và khó khăn để làm lại chứng minh thư mới và giấy tờ nhân thân. CPTW đã trợ giúp 140 nạn nhân làm lại giấy tờ và chứng minh thư mới.

Tháng 4/2003, CPTW bắt đầu đại diện cho các nạn nhân của nạn buôn người bao gồm cả trẻ vị thành niên trong các vụ xử án dân sự và hình sự. Các luật sư chuyên nghiệp đại diện cho các nạn nhân trong các vụ kiện dân sự - như ly hôn, mất tài sản và phục hồi quyền làm mẹ - bằng việc đại diện cho lợi ích của họ trong phiên tòa và trong các lĩnh vực khác có liên quan. Trong các vụ xử án hình sự, CPTW đang bảo vệ cho các lợi ích hợp pháp của các nạn nhân và các bên bị hại, kể cả trẻ vị thành niên (với người đã được chỉ định để giúp đỡ họ), trong suốt thời gian xét xử vụ án hình sự.

Dựa trên kinh nghiệm có được trong quá trình đại diện cho các nạn nhân tại các phiên tòa, các luật sư của CPTW đang tiến hành phát triển và mở rộng các tiêu chuẩn quốc gia về bảo vệ và an ninh cho các bên bị hại, nạn nhân và nhân chứng trong quá trình xét xử án hình sự. Là một phần trong nỗ lực này, chúng tôi đang thúc đẩy việc xây dựng các tiêu chuẩn quốc gia về việc bảo vệ nạn nhân và nhân chứng trong các phiên tòa xử án buôn người và thành lập nơi trú ẩn tạm thời cho những người dễ bị phương hại cho đến khi có phán quyết hoặc hành vi tư pháp được hoàn thành.

Nhằm đảm bảo cho sự thành công của dự án và hiệu quả của các hoạt động, CPTW cần có quan hệ thông tin hiệu quả với tất cả những người tham gia vào cuộc đấu tranh chống nạn buôn người. CPTW ký biên bản ghi nhớ với các tổ chức tích cực nhất như Cục Di cư Quốc gia, Vụ Trợ giúp Xã hội thuộc Bộ Lao động và Bảo đảm Xã hội, Vụ chống Tội phạm có tổ chức thuộc Bộ Nội vụ, Vụ Thanh niên và Thể thao thuộc Bộ Giáo dục, Vụ Công nghệ Thông tin, Cơ quan Công an Biên

phòng, Hội đồng địa phương Ungheni và Tổ chức Di cư Quốc tế. Ngoài ra, CPTW đã thiết lập quan hệ phối hợp hiệu quả với đại diện của các cơ quan thực thi pháp luật, các tổ chức phi chính phủ trong lĩnh vực này cũng như với các hãng truyền thông của trung ương và địa phương.

CPTW có năng lực tốt trong việc thực hiện những biện pháp ngăn chặn nạn buôn bán phụ nữ và trẻ em. Kết quả trong hai năm hoạt động đầu tiên của CPTW chứng tỏ rằng tổ chức độc lập này có khả năng quản lý và thực hiện những hoạt động ngăn chặn, giúp nạn nhân hồi phục và truy tố các vụ buôn người. Bằng việc củng cố và mở rộng hoạt động ngăn chặn, truy tố và phục hồi hiện tại của CPTW, các nhóm dễ bị tổn thương, phụ nữ và trẻ em được quyền có những hiểu biết mà họ còn thiếu để ngăn chặn sự bóc lột của bọn buôn người và sống trong một môi trường an toàn.

(Quan điểm thể hiện trong bài viết này là của cá nhân tác giả và không nhất thiết phản ánh quan điểm hoặc chính sách của Chính phủ Hoa Kỳ).

Đại sứ quán Hoa Kỳ hỗ trợ chống nạn buôn người ở Moldova

Trung tâm Ngăn chặn Buôn bán Phụ nữ (CPTW) đã đi tiên phong trong cuộc đấu tranh chống nạn buôn người ở Moldova từ tháng 2/2001. Trung tâm đã giúp hàng trăm người là nạn nhân và những người có thể trở thành nạn nhân của bọn buôn người.

Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ thông qua Đại sứ quán Hoa Kỳ ở Chisinau, bắt đầu tài trợ cho trung tâm số tiền là 60.000 đô-la vào tháng 2/2001. Trong năm đầu tiên, CPTW tập trung hoạt động vào việc ngăn chặn thông qua một chiến dịch truyền thông hữu hiệu.

Tháng 3/2002, Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ lại cung cấp một khoản tài trợ khác trị giá 76.000 đô-la để trợ giúp trực tiếp cho những người là nạn nhân hoặc có thể trở thành nạn nhân của bọn buôn người.

Trong năm hoạt động thứ ba từ tháng 4/2003 đến tháng 4/2004, Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ sẽ tài trợ cho trung tâm số tiền là 100.000 đô-la.

Đại sứ quán Hoa Kỳ ở Chisinau.

Bài viết có trên Internet tại:

<http://usinfo.state.gov/journals/itgic/0603/ijge/gj07.htm> (tiếng Anh)

http://vietnam.usembassy.gov/wwwhta95_7.html (tiếng Việt)